

BRUDNY (35) *ai*

sg m N brudny (10). ◇ *I* brudnym (1). ◇ *f N* brudnå (8). ◇ *G* brudn(e)j (1). ◇ *A* brudną (1). ◇ *I* brudną (1). ◇ *L* brudn(e)j (2). ◇ *n N* (*praed*) brudno (2), brudn(e) (2); -(e) *ZbylPrzyg*; -o : -(e) *RejZwierc* (2 : 1). ◇ *G* brudn(e)go (1). ◇ *D* brudn(e)mu (1). ◇ *A* brudn(e) (1). ◇ *pl N subst* brudn(e) (1). ◇ *A subst* brudn(e) (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w. (dwa z tych samych przykładów) s.v. brudno oraz XVII(XVIII) – XVIII w.

Nieczysty, zanieczyszczony, splamiony; illotus, sordidatus, squalidus, squarosus Cn (35) : Ano więc zacną páníą íaki piecuch brudny/ Rychley częsem obłápi niżli drugi cudny. RejWiz 41, 39, 72v, 82, 84; RejZwierz 140, 141; Pan Bog zna miły oycze że lie zá to wftydzę/ Ze cie w brudney kořzuli y w pořcialce widzę. HistLan C3; mále dzieci kiedy im brudne kořzulki zeymuia/ á w białe á we pftre nadobnie wlyzyte ie ubieraią/ tedy przedfię pláčzą RejZwierc 105, 17, 61v [2 r.], 143v, 219; WerGořc 235, 236; [Narew] Stronå prowadzi niż przydźie do zgody/ Swe brudne wody. KlonFlis F4; Odźienie wlyztko z plotná niech brudne nie będzie ZbylPrzyg B2.

Przysłowia: Zåwzdyć kto z brudnym mieszka/ kåzdy lie vbudzi RejZwierz 121v.

Ale co ma być biało niechayže będzie biało/ á co ma być brudno niechay będzie brudno RejZwierc 147.

Szeregi: »ciemny i brudny«: Lámpå iest lámå przezfię y ciemna y brudna RejWiz 119v.

»szpetny, brudny«: Iesli ciåło řzpetne brudne/ Szpetnieyřze myřli obłudne. RejZwierc 237v.

W przen (1) : Tåkieř thå brudna lámå [dusza] człowieká mårnego/ Pyęknie iest ozdobyona od Bogå zwirzchniego RejWiz 119v.

Przen: Niemoralny, nieuczciwy, nikczemny, obrzydliwy (9) : A ten rychło na íalnią må prawdę odkrye A ty wlyztki przypadki brudne zemnię zmye RejJóz 13v; RejWiz 40, Cc8v; Abowiem brudna cnotå/ bårzo ławę pfiue RejZwierz 136; Tåkze teř myřl wřpaniła człowieká pocźciwego gdy będzie brudną ponurořciå á tępořciå pokryta/ thåkze teř řzpetnieć y znikczemnieć muři. RejZwierc 54; KochPs 97.

Wyrażenie: peryfr. »ochmistrz brudny« = diabeł: á ochmiřtrz twoy on brudny iuz cie dawno czeka/ áby cie teř odprowadził do onych ciemnych rořkořzy řwoich. RejAp 187.

a. *Śniady, o ciemnej skórze (2) : Kåsper Smolik. IZ brudny więc Smolikiem włåfnie go przezwåli RejZwierz 66v; PaprPan Q2v.*

Szeregi: »brudny, czarny by Murzyn«: Vřrzał pod gorå bieřąc dziwnego człowieká/ [...] Brudny/ czarny by Murzyn/ řzpetny/ okopciåły RejWiz 158.

b. *W funkcji rzeczownika (1) :*

Przen: Diabeł (1) : Rzekł brudny/ wierz mi byř ty teř tåm nogę włóżył/ Podobnobyř lie więcey řnadź niżli ía řtrwożył. RejWiz 159.

Synonimy: ciemny, szpetny; a. czarny.